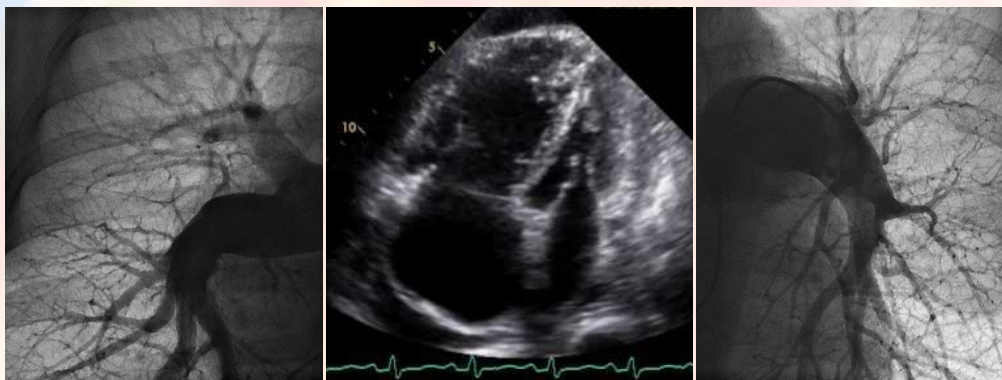

Регионални самит кардиолога, пулмолога,
Торакалних хирурга и кардиохирурга

ПЛУЋНА ХИПЕРТЕНЗИЈА ДИЈАГНОСТИКА И ЛЕЧЕЊЕ

Београд, 3-5. мај 2018. године

Regional summit of cardiologists, pulmonologists,
thoracic- & cardiac surgeons

PULMONARY HYPERTENSION DIAGNOSIS & MANAGEMENT

Belgrade, May 3-5, 2018

Course Directors

Arsen D. Ristić, Beograd
Miroslav Samaržija, Zagreb
Dragan Micić, Beograd
Milika Ašanin, Beograd
Jovan Matijašević, Novi Sad

Scientific Directors

Vladimir Kanjuh, Beograd
Petar M. Seferović, Beograd
Nebojša Lalić, Beograd
Veselin Mitrović, Bad Nauheim
Nika Škoro-Sajer, Vienna

FACULTY

Ilija Andrijević, Sremska Kamenica
 Milika Ašanin, Beograd
 Marko Banović, Beograd
 Bojan Biočina, Zagreb
 Ana Hećimović, Zagreb
 Branislava Ivanović, Beograd
 Dimitra Kalimanovska Oštrić, Beograd
 Vladimir Kanjuh, Beograd
 Mladen Kočica, Beograd
 Tamara Kovačević-Preradović, B. Luka
 Nebojša Lalić, Beograd
 Jovan Matijašević, Sremska Kamenica
 Eckhard Mayer, Bad Nauheim
 Milan Marinković, Beograd
 Branislava Milenković, Beograd
 Senka Milutinov, Sr. Kamenica

Veselin Mitrović, Bad Nauheim
 Nebojša Mujović, Beograd
 Aleksandar Nešković, Beograd
 Biljana Obrenović-Kirčanski
 Vojislav Parezanović, Beograd
 Danijela Pešić, Aleksinac
 Aleksandra Perić-Popadić, Beograd
 Ika Pešić, Beograd
 Milan Petrović, Beograd
 Dejana Popović, Beograd
 Katja Prokšelj, Ljubljana
 Svetozar Putnik, Beograd
 Biljana Putniković, Beograd
 Nebojša Radunović, Beograd
 Ninoslav Radovanović, Beograd
 Arsen D. Ristić, Beograd

Gorica Ristić, Beograd
 Barbara Salobir, Ljubljana
 Miroslav Samaržija, Zagreb
 Petar M. Seferović, Beograd
 Dejan Simeunović, Beograd
 Slavko Simeunović, Beograd
 Šekib Sokolović, Sarajevo
 Ivan Stanković, Beograd
 Ivan Stojanović, Beograd
 Nika Škoro-Sajer, Vienna
 Danijela Trifunović, Beograd
 Violeta Vučinić, Beograd
 Miodrag Vukčević, Beograd
 Vladimir Vukčević, Beograd
 Vladislav Vukomanović, Beograd
 Vladimir Žugić, Beograd

DISTINGUISHED SCIENTIFIC ADVISORY BOARD OF SASA MEMBERS

Bela Balint, Beograd
 Marko Bumbaširević, Beograd
 Vladimir Bumbaširević, Beograd
 Vladimir Kanjuh, Beograd
 Zoran L. Kovačević, Novi Sad
 Vladimir Kostić, President of SASA
 Zoran Krivokapić, Beograd
 Nebojša Lalić, Dean BUFM
 Vojislav Leković, Beograd

Dušica Lečić-Toševski, Beograd
 Dragan Micić, Beograd, Secretary
 SASA Dept. of Medical Sciences
 Milorad Mitković, vicepresident Niš
 Section of SASA
 Miodrag Ostojić, Beograd
 Predrag Peško, Beograd
 Đorđe Radak, Beograd
 Ninoslav Radovanović, Beograd

Nebojša Radunović, Beograd
 Ljubiša Rakić, Beograd
 Petar M. Seferović, Beograd
 Goran Stanković, Beograd
 Jovan Hadži-Đokić, Beograd
 Miodrag Čolić, Beograd
 Radoje Čolović, Beograd
 Veselinka Šušić, Beograd

PROGRAM AT GLANCE / CONFERENCE VENUE

Time	Thursday, May 3 rd , 2018 	Friday, May 4 th , 2018 	Saturday, May 5 th , 2018
	Serbian Academy of Sciences & Arts, Knez Mihailova 35/II	Clinical Center of Serbia Višegradska 26, Room 1.187	Clinical Center of Serbia Višegradska 26, Room 1.187
09.00	1. Definition, classification, etiologies of PH	11.00	
10.45	2. Opening Ceremony Keynote Lectures 1 & 2	6. "Hands-on" workshop 1 - Echocardiography - Pulmonary function	Keynote Lecture 6
12.00	Welcome cocktail	12.30 Coffee break	9. World Pulmonary Hypertension Day Session
13.00	3. Diagnostic algorithm	CTEPH Symposium MSD	
14.30	Keynote Lecture 3		
14.50	4. Management 1 Keynote Lecture 4	14.00 Lunch Symp. Pfizer 15.00. 7. Workshop 2 - Pulmonary exercise testing - Cardiac catheterization	
16.30	Coffee break	Coffee break	
17.00	5. Management 2 Keynote Lecture 5	8. Interventions & surgery	

Sesija / Session 1 **Definicija i klasifikacija plućne hipertenzije** **09.00 - 10.30**
Definition and classification of pulmonary hypertension

Predsedavajući / Chairpersons:

Biljana Obrenović-Kirćanski, Beograd, Tamara Kovačević-Preradović, Banja Luka
Jovan Matijašević, Sremska Kamenica

- 09.00** **Definicija, klasifikacija, epidemiologija, genetika i prognoza plućne hipertenzije**
Definitions, classifications, epidemiology, genetics, and prognosis.
- Miodrag Vukčević, Beograd
- 09.20** **Plućna hipertenzija kod bolesnika sa hroničnim bolestima respiratornog trakta**
Pulmonary hypertension due to chronic lung diseases.
- Branislava Milenković, Beograd
- 09.40** **Plućna hipertenzija kod odraslih sa urođenim srčanim manama.**
Pulmonary arterial hypertension associated with GUCH.
- Dimitra Kalimanovska Oštrić, Beograd
- 10.00** **Plućna hipertenzija u sistemskim bolestima vezivnog tkiva.**
Pulmonary arterial hypertension in systemic connective tissue diseases.
- Gorica Ristić, Beograd
- 10.20** **Diskusija / Discussion**

Sesija / Session 2 **Svečano otvaranje i plenarna predavanja 1 i 2** **10.45-12.00**
Opening Ceremony and Keynote lectures 1 & 2

Predsedavajući / Chairpersons:

Vladimir Kanjuh, Beograd, Petar M. Seferović, Beograd, Ninoslav Radovanović, Beograd,
Miliha Ašanin, Beograd, Barbara Salobir, Ljubljana, Slavko Simeunović, Beograd, Ilija Andrijević,
Sremska Kamenica, Arsen D. Ristić, Beograd

10.45 **Pozdravna reč i otvaranje samita / Introduction and opening of the Summit**

- Akademik Vladimir Kostić, predsednik SANU
- Akademik Vladimir Kanjuh, predsednik Odbora za kardiovaskularnu patologiju SANU
- Akademik Nebojša Lalić, dekan Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu
- Prof. dr Petar M. Seferović, dopisni član SANU, predsednik HFA 2018-20

Prof. dr Arsen D. Ristić, najava plenarnih predavanja i predavača / [Introduction of keynote speakers](#)

- 11.00** **Histopatološke lezije plućnih mišićnih arterija i arteriola kod primarne plućne hipertenzije i sekundarne plućne hipertenzije kod urođenih srčanih mana sa levo-desnim šantom.**
[Histopathology of muscular pulmonary arteries in primary pulmonary hypertension and secondary pulmonary hypertension in congenital heart defects with left-to-right shunt.](#)
- Vladimir Kanjuh, Petar M. Seferović, Arsen D. Ristić, Beograd
- 11.30** **Plućna hipertenzija kod levostrane srčane insuficijencije: značaj hemodinamike za prognozu i lečenje.**
[Pulmonary hypertension in left heart disease: prognostic and therapeutic implications of hemodynamics.](#)
- Veselin Mitrović, Bad Nauheim

Koktel dobrodošlice / Welcome cocktail

12.00-13.00

Sesija / Session 3 **Dijagnostički algoritam i funkcionalna procena** **13.00-14.30**
Diagnostic algorithm and functional assessment

Predsedavajući / Chairpersons:

Nika Škoro-Sajer, Beč, Miodrag Vukčević, Beograd, Branislava Milenković, Beograd

- 13.00** **Dijagnostički algoritam, klinička prezentacija i elektrokardiogram**
Diagnostic algorithm, clinical presentation, and electrocardiogram
- Tamara Kovačević-Preradović, Banja Luka
- 13.15** **Laboratorijski testovi u dijagnostici plućne hipertenzije i praćenju efekta lečenja**
Laboratory tests in diagnosis and follow-up of pulmonary hypertension patients
- Sanja Stanković, Belgrade, RS
- 13.30** **Ehokardiografija u dijagnostici i praćenju bolesnika sa plućnom hipertenzijom**
Echocardiography in diagnosis and follow-up of patients with pulmonary hypertension
- Aleksandar N. Nešković, Beograd
- 14.00** **Testovi plućne funkcije, scintigrafija pluća i kompjuterizovana tomografija**
Pulmonary function tests, ventilation/perfusion lung scan and computed tomography
- Senka Milutinov, Sremska Kamenica
- 14.20** **Diskusija / Discussion**

Sesija / Session 4 – Lečenje plućne arterijske hipertenzije 1 **14.30-16.00**
Management of pulmonary arterial hypertension 1

Predsedavajući / Chairpersons:

- Veselin Mitrović, Bad Nauheim, Bojan Biočina, Zagreb, Aleksandar N. Nešković, Beograd

Plenarno predavanje 3 / Keynote lecture 3

- 14.30** **Procena težine bolesti i statusa bolesnika, terapijski ciljevi i strategija lečenja**
Evaluation of severity, patient status, treatment goals, and management strategy
- Petar M. Seferović, Beograd
- 14.50** **Blokatori kalcijumovih kanala i antagonisti endotelinskih receptora**
Calcium channel blockers and endothelin receptor antagonists
- Barbara Salobir, Ljubljana
- 15.10** **Inhibitori fosfodiesteraze 5 i stimulatori guanilat ciklaze**
Phosphodiesterase type 5 inhibitors and guanylate cyclase stimulators
- Ilija Andrijević, Sremska Kamenica
- 15.30** **Analozi prostaciklina i agonisti prostaciklinskih receptora**
Prostacyclin analogues and prostacyclin receptor agonists
- Miroslav Samaržija, Ana Hećimović, Zagreb

Plenarno predavanje 4 / Keynote lecture 4

- 15.50** **Lečenje teške plućne arterijske hipertenzije i post-tromboembolijske plućne hipertenzije: od rane kombinovane terapije do transplantacije pluća / Management of advanced pulmonary arterial hypertension and CTEPH from up-front combination therapy to lung transplantation.**
- Nika Škoro-Sajer, Beč
- 16.20** **Diskusija / Discussion**

Pauza za kafu / Coffee break

16.30-17.00

Sesija / Session 5 – Lečenje plućne arterijske hipertenzije 2
Management of pulmonary arterial hypertension 2

17.00-18.30

Predsedavajući / Chairpersons:

Nebojša Radunović, Beograd, Branislava Ivanović, Beograd, Barbara Salobir, Ljubljana

17.00 Suportivna terapija: antikoagulansi, diuretici, kiseonik, digoksin i drugi lekovi za srčanu insuficijenciju

Supportive therapy: anticoagulants, diuretics, oxygen, digoxin & other heart failure drugs

- Arsen Ristić, Beograd

17.15 Putovanja, prevencija infekcija, psihosocijalna podrška, kontracepcija, trudnoća i genetski testovi

Travel, infection prevention, psychosocial support, birth control, pregnancy and genetic testing

- Katja Prokšelj, Ljubljana

17.35 Intenzivna nega i lečenje teške desnostrane srčane insuficijencije u plućnoj hipertenziji

Advanced RV failure and intensive care unit management in pulmonary hypertension

- Jovan Matijašević, Sremska Kamenica

Plenarno predavanje 5 / Keynote lecture 5

17.55 Transplantacija srca ili srca i pluća kod bolesnika sa plućnom hipertenzijom.

Heart or heart and lung transplantation in pulmonary hypertension: state of the art 2018

- Bojan Biočina, Zagreb

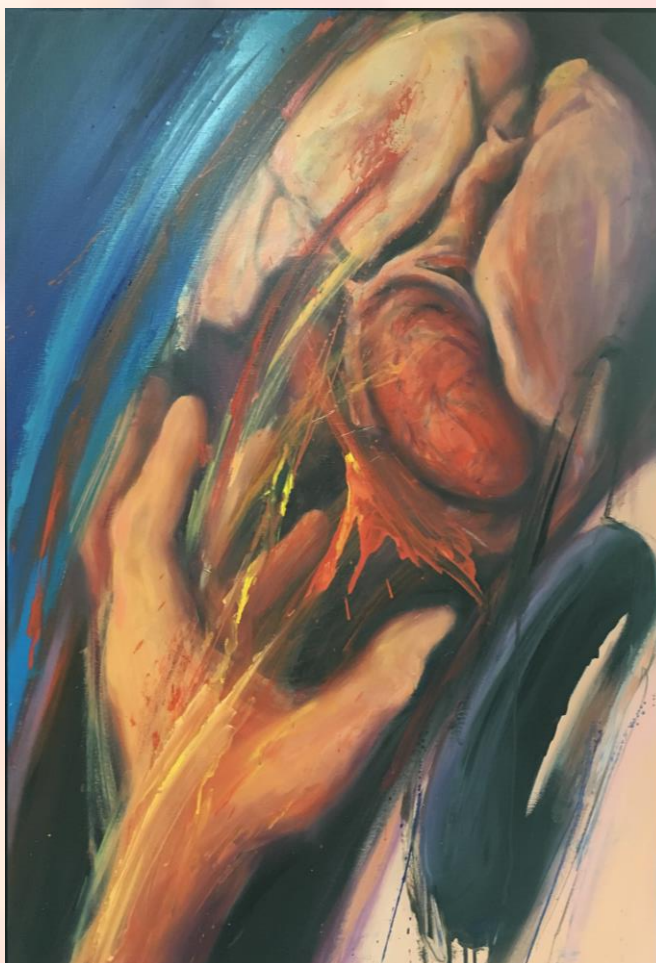
18.20 Diskusija / Discussion

20.00 Večera za predavače / Faculty Dinner

Miloš Šobajić
„Infarkt pluća“

Ulje na platnu 95x75 cm

Slika inspirisana
nastojanjima da se poboljša
lečenje bolesnika sa plućnom
hipertenzijom

Petak 4. maj 2018

Friday, May 4th, 2018

Klinički centar Srbije

Clinical Center of Serbia

Sesija / Session 6 Radionica: demonstracija procedura i prikazi bolesnika 1
"Hands-on" workshops and case-based learning 1 **11.00-12.30**

(Praktična demonstracija ili prikazi tri procedure/bolesnika u svakom segmentu)
(Pre-recorded videos of three procedures/cases in each segment)

Predsedavajući/Chairpersons:

Biljana Putniković, Beograd, Ilija Andrijević, Sremska Kamenica, Milan Petrović, Beograd

11.00 Ehokardiografija u ranom otkrivanju, dijagnostici i praćenju plućne hipertenzije
Echocardiography in screening, initial diagnosis and follow-up of pulmonary hypertension

- Danijela Trifunović, Beograd
- Ivan Stanković, Beograd

11.45 Testovi plućne funkcije u plućnoj hipertenziji
Pulmonary function tests in pulmonary hypertension

- Miodrag Vukčević, Beograd
- Vladimir Žugić, Beograd

Pauza za kafu / Coffee break **12.30-13.00**

MSD Symposium **13.00-14.00**

Post-tromboembolijska plućna hipertenzija: lekovi, balon angioplastika, hirurgija
Chronic-thromboembolic pulmonary hypertension: medical, interventional, and surgical management

- Eckhard Mayer, Bad Nauheim
- Barbara Salobir, Ljubljana
- Arsen Ristić, Beograd

Ručak uz predavanje / Revatio Lunch Symposium Pfizer **14.00-15.00**

- Jovan Matijašević, Sremska Kamenica

Sesija / Session 7 Radionica: demonstracija procedura i prikazi bolesnika 2
"Hands-on" workshops and case-based learning 2 **15.00-16.30**

(Praktična demonstracija i prikazi procedura/bolesnika u svakom segmentu)
(pre-recorded videos of procedures/cases in each segment)

Predsedavajući/Chairpersons:

Vladimir Žugić, Beograd, Senka Milutinov, Sremska Kamenica, Dejan Simeunović, Beograd

15.00 Ergospirometrija / Pulmonary exercise testing

- Dejana Popović, Beograd
- Marko Banović, Beograd

15.45 Kateterizacija srca i testovi vazoreaktivnosti / Cardiac catheterization & vasoreactivity testing

- Veselin Mitrović, Bad Nauheim, DE
- Arsen D. Ristić, Beograd

Pauza za kafu / Coffee break **16.30-17.00**

Predsedavajući / Chairpersons:

Ninoslav Radovanović, Beograd, Vladislav Vukomanović, Beograd, Dimitra Kalimanovska Oštrić, Beograd

- 17.00** **PCI kod kompresije glavnog stabla leve koronarne arterije u teškoj plućnoj hipertenziji**
PCI for left-main compression in severe pulmonary hypertension
- Vladan Vukčević, Beograd
- 17.15** **Lečenje perikardnog izliva u plućnoj hipertenziji**
Management of pericardial effusion in pulmonary hypertension
- Dejan Simeunović, Beograd
- 17.30** **Management of arrhythmia and RF ablation in pulmonary hypertension**
Management of arrhythmia and RF ablation in pulmonary hypertension
- Nebojša Mujović, Milan Marinković, Beograd
- 17.45** **Plućna hipertenzija u valvularnim manama: pravo vreme, indikacije i kontraindikacije za hirurgiju.**
Pulmonary hypertension in acquired valvular heart disease: timing, indications, and contraindications for surgery.
- Ivan Stojanović, Beograd
- 18.00** **Restorativna hirurgija leve komore i plućna hipertenzija.**
Surgical ventricular restoration and pulmonary hypertension
- Mladen Kočica, Beograd
- 18.15** **Uređaji za mehaničku potporu cirkulacije i transplantacija srca kod bolesnika sa desnostranom srčanom insuficijencijom i plućnom hipertenzijom.**
Assist devices and heart transplantation in patients with right ventricular failure and pulmonary hypertension
- Svetozar Putnik, Beograd
- 18.30** **Diskusija / Discussion**
- 20.00** **Večera za predavače / Faculty Dinner**

Subota 5. maj 2018.
Saturday, May 5th, 2018

Klinički centar Srbije
Clinical Center of Serbia

Sesija / Session 9 – 5. maj - Svetski dan plućne hipertenzije
May 5, World Pulmonary Hypertension Day

10.30-12.30

Co-organized with PHA Serbia and PH "Plava krila" Croatia

Predsedavajući / Chairpersons:

Slavko Simeunović, Beograd, Milika Ašanin, Beograd
Jovan Matijašević, Sr. Kamenica, Aleksandra Perić-Popadić, Beograd,
Danijela Pešić, Aleksinac-Beograd, Vojislav Parezanović, Beograd, Arsen Ristić, Beograd

10.30 Uvodno predavanje – Svetski dan plućne hipertenzije!

Keynote lecture 6 - World Pulmonary Hypertension Day!

Autoimune reumatske bolesti i plućna arterijska hipertenzija

- Šekib Sokolović, Sarajevo, BIH, član nukleusa Radne grupe za plućnu cirkulaciju i funkciju desne komore Evropskog udruženja kardiologa

11.00 Prezentacija ciljeva i aktivnosti PHA Srbija

Presentation of goals and activities of PHA Serbia

- Danijela Pešić, Aleksinac-Beograd

11.20 Kako ostaviti duvan / How to quit smoking?

- Ika Pešić, Beograd

11.40 Terapija kiseonikom, lečenje anemije i hemoptizija

Management of hypoxemia, anaemia, and haemoptysis

- Miodrag Vukčević, Beograd

12.00 Fizička aktivnost i programi rehabilitacije u plućnoj hipertenziji

Physical activity and supervised rehabilitation in pulmonary hypertension

- Senka Milutinov, Sremska Kamenica

12.20 Diskusija / Discussion

12.30 Zaključak / Concluding remarks

- Arsen D. Ristić, Beograd

Ručak / Farawell Lunch

12.30-14.00

14.00 Kraj progama - End of the Summitt